

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Usodna znamenja

Ali se res vračata groza in razdejanje leta 1914.?

Ko človek gleda in presoja dogodke širom sveta, se zadnji čas nikakor ne more otresti občutja, da smo tam, kjer smo bili l. 1914. Svetovno ozračje je prav tako napeto kakor je bilo tedaj. Obupne politične, socialne in do skrajnosti razdrapane gospodarske razmere pa mečejo na današnji položaj še toliko temnejšo luč in navdajajo vsakega treznega človeka, ki mu je res kaj na tem, da bi se svet rešil novega krvoprelitja.

s strahom in grozo.

Vsa ljudstva, vsi narodi so nezadovoljni. Notranji boji v Španiji, v Grčiji, notranji boji v nešteto drugih državah, kjer teče kri, dovolj glasno in nedvoumno pričajo, da nekaj ni v redu. Zdi se, kakor da se svet podira v vsem svojem sestavu. Naša družba z vsemi svojimi sedanji uredbami je bolna. Obveze in mednarodni dogovori, svečano priznane pogodbe ne veljajo več, kar zlasti jasno priča nedavni korak Nemčije, ki je svet postavila pred izvršeno dejstvo in enostransko

odpovedala locarnsko pogodbo.

Po tej pogodbi je Nemčija po svetovni vojni pristala na poseben demilitariziran pas proti francoski meji. Ta pogodba pomenja slovesen mednarodni dogovor, ki ga ni mogoče odpovedati samo z ene strani, ampak bi ga bilo praviloma mogoče razveljaviti le v

sporazumu z vsemi državami,

ki so nekoč pogodbo podpisale. In kaj se je sedaj zgodilo? V soboto je Hitler v nemškem državnem zboru izjavil, da se radi sprememb njih razmer Nemčija ne čuti več vezano na to pogodbo, v istem času pa so v dotično nemško ozemlje ob Renu že

vkorakale nemške čete.

Nihče ni vprašal za predhodno dovoljenje niti Francije, niti nobene druge države, ki je soppodpisala pogodbo.

Praktično to pomeni, da se je Nemčija odrekla doslej veljavnemu načinu občevanja in sporazumevanja med narodi. To pomeni, da slovesna obvezna pogodba po nemških pojmih nič več ne velja. Krivda, ki jo je Nemčija nekoč priznavala, je s tem zanikana. Kaj poreče na to svet, je drugo vprašanje.

Hitler utemeljuje svoj korak kot odgovor na

francosko-sovjetski pakt,

ki je bil pred kratkim ratificiran (potrjen) v francoskem parlamentu. V resnici je nemška kretnja le člen v verigi tistih nemških teženj, radi katerih je nekoč prišlo do svetovnega prelivanja krvi.

Danes, ko je ozračje ne le v Evropi, ampak po vsem svetu kakor prenasičeno z nevarno

elektriko, utegne ta kretnja roditi posledice, ki jih je težko napovedati.

Nemški slučaj

pa ni edini. Razburil je svet le zato, ker je najbolj glasen in viden. V ostalem vidimo, da ves svet ravna podobno. Tu ali tam je sicer isto ravnanje spremenjeno v bolj zavito, kar pa na bistvu stvari prav nič ne spremeni.

Nehote se človek vpraša, kam plovemo? Kje je vzrok temu neznosnemu stanju?

Mislimo, da se ne motimo, ako trdimo, da je

kal vse bolezni

sedanje dobe v pomanjkanju medsebojnega spoštovanja, v odrekanju tistih pravic dru-

gemu, ki jih od človeka zahteva in pričakuje zase. Skratka, kal naše bolezni je v uporabljanju sile, v oboževanju nasilne moči, ki mora nujno roditi odpor.

Isto, kar se godi v svetu, razjeda tudi nas. Nasilne kretnje na Japonskem so končno privedle do prelivanja — krvi. Nasilna kretnja je razburila vso Evropo. Krvave volitve v Španiji, večni nemiri v Grčiji, obžalovanja vredni strelji v naši narodni skupščini, vse to dokazuje, da je

svet bolan.

Te bolezni ne ozdravi nobeno nasilje, ampak samo pravična razdelitev dela in njegovih dobrin. Za tako pravično razdelitev dela in dobrin se bori naš kmetijski pokret, ki vsakomur priznava njegove pravice in želi urediti družbo res tako, da bi tvorila zdravo, med seboj sodelujočo in drug drugega podpirajočo enoto in celoto, ne pa črede volkov, ki se besno bore za svoj plen.

Kmetijski pokret

za zvišanje cen živini in kmetiskim pridelkom

Pretekli četrtek se je vršil v dvorani Kmetijske družbe v Ljubljani sestanek predstavnikov kmetijskih organizacij v svrhu spoznavne določitve smernic za ustanovitev krajevnih sejmskih odborov.

Sestanka so se udeležili poleg zastopnikov Kmetijske družbe, Zveze slovenskih zadrug in Zveze slovenskih kmetov tudi zastopnik kr. banske uprave. Zastopniki Kmetijske in Zadrugne zveze ter Zveze absolutentov kmetijskih šol se sestanka niso udeležili.

Konferenco je vodil predsednik K. D. g. Oto Detela. V razpravi je obširno poročal o organizaciji sejmskih odborov v Mariboru, Ptujju in drugod po Štajerskem g. dr. Kovačič, član nadzorstva K. D. in predsednik mariborskega okrožja kmetijskih podružnic. Organizacija je vzorno izvedena in so bili rezultati na sejmi zadovoljivi.

Na splošno so govorniki obžalovali odsotnost zastopnikov Kmetijske in Zadrugne zveze, ker je za to prevažno akcijo neobhodno potrebna enotnost vsega kmetijskega naroda.

Navodila za osnovanje sejmskih odborov.

Z malimi izpremembami so bile nato soglasno sprejete smernice in navodila za osnovanje sejmskih odborov.

Navodila se glase takole:

Akcija za zvišanje cen živini ni naperjena proti konzumentom, niti proti mesarjem, temveč ima namen, da se dosežejo na domačem trgu one cene živini, ki so mogoče z ozirom na proizvodne stroške in na kupno moč domačega trga. Predvsem pa ima akcija namen, da izključi prekupčevanje, ki je glavni vzrok rušenja cen.

Akcija za povišanje cen se mora izvršiti tako, da se pri tem ne kršijo obstoječi zakoni. Predvsem pa se imajo izogibati vsaki izgredi in slično, kar bi le diskreditiralo končni namen.

Zavedajoč se velike odgovornosti, ki jo prevzame oni, ki pokret organizira ter uvažujoč, da takšno akcijo zamorejo z uspehom izvesti le v složnem delu vse delavoljne kmetijske organizacije dotičnega kraja ali okrožja, priporoča Kmetijska družba podružnicam, da prevzamejo vodstvo le v primeru, ako akcija ni že započela kakšna druga organizacija. Razume pa se samo po sebi, da je tudi v tem primeru dolžnost podružnice složno sodelovati in se pokoravati drugemu vodstvu.

Ako ni dala pobudo za sklicanje in vzpostavljanje sejmskih odborov nobena druga kmetijska organizacija, ima jo dati podružnica K. D. v onem okraju, kjer se vršijo sejmi. V odbor se imajo pritegniti zastopniki vseh delavoljnih kmetijskih organizacij dotičnega sejmskega okoliša, kakor tudi zastopniki občinskih kmetijskih odborov in mesarjev, če se ti poslednji ne želijo postaviti v nasprotstvo z interesi kmetov. Sodelovanje mesarjev je želeli radi strokovnega izkustva, ki ga imajo pri ceni kvalitete živine. V odbor je izvoliti 8—10 delavoljnih oseb, ter jim točno porazdeliti dolžnosti v odboru, kot tudi delo na sejmi.

Dolžnost teh odborov

1. Po možnosti regulirati dogon in forsrati nujne prodaje. Posebno v začetku akcije bo važno, da kmetovalci ne silijo preveč na trg, da se na ta način prepreči prekomerna ponudba in morebitnim omahljivcem ne da

prilika za popuščanje in rušenje discipline. Nujne prodaje, kot so n. pr. vsled pomanjkanja živalske hrane, zrelosti živine in drugih uvaževanja vrednih vzrokov, naj kmetovalci prijavijo sejmskemu odboru, a ta naj s svojim vplivom pri mesarjih, ali pa na kakšen drug diskreten način omogoči odprodajo. Ta dolžnost je najbolj kočljiva in lahko diskreditira vso akcijo in zato se odborom posebno priporoča pazljivost. Če se naloga ne da izvesti, je bolje, da se jo opusti.

2. Klasifikacija prignane živine v razrede po kakovosti.

3. in s tem v zvezi določitev cen.

V vsakem krajevnem odboru se bo gotovo našlo nekaj oseb, ki so vešče določiti pravo vrednost živine. Vendar pa ima mesar v tem pogledu največ prakse, in če bi se moglo tudi njega pritegniti k temu delu, bi se stvari koristilo, ker bi akcija pridobila tudi na resnosti.

Pred vhomom na sejmišče, naj odbor razdeli živino po kakovosti, ter tudi odkaže prostor, kjer naj živina stoji. Prostore na sejmišču treba obeležiti. Seveda se bodo našli tudi ljudje, ki se navodilom odbora ne bodo hoteli pokoriti. Prepričani smo, da bo odbor z lepimi besedami lahko pripravil dotičnega, da se disciplinira, posebno, ker bo imel javno mnenje na svoji strani. Nasilna sredstva naj se ne uporabljajo.

Cene, pod katerimi naj se ne prodaja, določamo sledeče: voli ekstra Din 4-50 do 5-50, II. vrste Din 4— do 4-50, III. vrste Din 3-50 do 4—; krave I. vrste Din 3-50 do 4-50, II. vrste Din 2-80 do 3-50, klobasarice Din 1-80 do 2—; junice Din 3-50 do 4-50, teleta I. vrste Din 6— do 6-50, II. vrste Din 5— do 5-50, biki mladi po 3 leta Din 3-80 do 4-80, biki stari Din 3— do 3-80; prašiči za zakolj, debeli: živi Din 7— do 8—, zaklani Din 10— do 12— za kilogram.

Te cene veljajo za podeželske sejme, seveda pa sme vsak prodajati tudi dražje. Na sejmiščih v večjih konsumnih centrih je seveda cene primerno zvišati, ako je mogoče. Sicer pa bomo v dnevnih listih obveščali sejmska poročila, ki jih bomo sprejeli, tako da se bodo odbori mogli vedno obvestiti, kakšne cene so faktično dosežene.

4. Nadzor, da se ne krši disciplina med živinorejci.

Predvsem je paziti, da razni prekupčevalci živinorejce ne ujamejo še pred prihodom na sejmišče in od njega kupijo živino po nizkih cenah.

Zato veljaj načelo, da se kupčije zamo-rejo sklepati le na sejmu.

Na sejmu mora biti vedno nekaj članov odbora, ki prisostvujejo kupčijam. Ako se živinorejec drži izdanih cen, intervencija ni potrebna. Sicer pa je potrebno, da odbor poseže na takten način vmes, da se kmetovalci obvarujejo škode. Pri vagi naj bo vedno prisoten vsaj en član odbora, ki naj pazi na točno tehtanje.

5. Določitev odгона živine s sejma.

Načelno naj se vsak sejem konča ob 12. opoldne in živina odžene. To je potrebno radi tega, da omahljivci ne bi pozneje prodajali živine pod ceno.

6. Obveščanje o tržnem uspehu.

Takoj po končanem sejmu, torej še isti dan, naj se pošlje K. D. poročilo o poteku sejma, ki naj vsebuje:

1. približno število prignane živine vsake vrste;
2. višino dosežene cene;
3. koliko je prodano živine vsake vrste;
4. koliko je bilo kupcev in kako so se donašali.

Kakor je iz teh navodil razvidno, bo najvažnejše delo vzgoja discipline pri kmetovalcih. V to svrhu vam bomo dostavili nekaj letakov, ki jih izvolite pred sejmom razdeliti, da bo vsak obveščen, kako ima postopati.

Po prejemu tega navodila stopite v stike z organizacijo, ki je pokret že začela in se ji stavite na razpolago. V nasprotnem primeru pa sestavite seznam sejmov, ki se vršijo v vašem okraju in stopite najprvo v stike z našimi okoliškimi podružnicami ter se dogovorite, koga boste še v sejmski odbor povabili. Ko je odbor sestavljen, javite nam, katere zastopnike ste pritegnili in kaj vam je za vaše delo še potrebno.

Pričakujemo vašega poročila.

Kmetijska družba v Ljubljani, r. z. z o. z.

bili ranjeni voditelj hrvatskega kmetkega naroda Stepan Radić, dr. Ivo Pernar in Grandja.

Stepan Radić je podlegel ranam čez dober mesec dni. V beograjski bolnici ga je obiskal sam veliki kralj Mučenik in smrtno ranjenega poljubil na čelo. In Radić je tedaj izrekel besede, ki nedvoumno pričajo o njegovi veliki in resnični jugoslovanski duši: »Bojim se za državo.«

Parlament je bil omadeževan s krvjo naših najboljših in največjih mož. Posledice te-

Dr. Milan Stojadinović, min. predsednik, na katerega je bil poskušen v skupščini atentat.

ga gnusnega dejanja so nam vsem znane. Nove metode dela in nova pota so se iskala. Izločiti je bilo treba in za vedno odstraniti iz našega političnega življenja vse, kar nosi verski, plemenski ali pokrajinski pečat ter stare podedovane grehe, ki niso služili jugoslovanski politiki naše države.

V borbi za svobodo in mir, v borbi za Jugoslavijo je korakal veliki kralj z jasnim pogledom in krepko roko na čelu svojega

Narodni poslanec Damjan Arnavotić, ki je v skupščini streljal na predsednika vlade.

naroda. Ves narod mu je sledil s popolnim zaupanjem in globoko vero. V najsvetejši službi za svoj narod je padel pod streli odvratnega zločinca.

Vsi nasprotniki Jugoslavije so dvignili glave in pričakovali njen razpad.

Zaman. Kri velikega Mučenika spaja Jugoslavijo na veke. Ni je sile, ki bi jo mogla razbiti.

Zopet so padli v jugoslovanskem parlamentu strelji in ga omadeževali. Obsojamo orožje kot politično sredstvo. Strelji ne rešavajo težkih gospodarskih in političnih vprašanj. Še bolj jih zapletajo. Strelji v parlamentu niso znamenje kulture. Nasprotno!

Barbarstvo in divjaštvo pomenijo. Najbolj napete razmere in elektrizirano ozračje ne opravičujejo takih napadov in takega načina politične borbe.

To pot ni bila prelita kri. Hvala Bogu! Seja parlamenta se je čez pol ure nadalje-

Doma in drugod

Teden domače politike

Narodna skupščina Strelji v parlamentu

V petek, 6. marca se je nadaljevala proračunska razprava v narodni skupščini. Na dnevnem redu so bili proračuni ministrstva financ, zunanjih in notranjih zadev. Za sejo je vladalo veliko zanimanje. Galerije so bile dobro zasedene in tudi diplomatske lože so bile polne. S posebnim interesom so pričakovali poročilo predsednika vlade in ministra zunanjih zadev g. dr. Milana Stojadinovića.

Med njegovim govorom se je parkrat z medklici oglasil posl. Damjan Arnavotić, član Jevtičevega kluba. Predsednik vlade ga je zavrnil in ga pozval v dvorano, češ da je tam njegovo mesto in da mu bo v tem primeru tudi odgovoril na medklice.

Arnavotić se je dvignil in nekaj nerazumljivih besedi govoreč odšel v dvorano. Vsedel se je v prvo klopo na skrajni levici, v bližini, kjer je bil običajno njegov sedež. Tudi od tu je nadaljeval z medklici. Predsednik narodne skupščine g. Stevan Čirić ga je parkrat opomnil in pismeno kaznoval, nakar ga je izključil od seje. Arnavotić je razburjen

vstal, potegnil revolver iz suknjica in sprožil v smeri predsednika vlade. Gosp. dr. Milan Stojadinović se je hipoma sklonil za govornico. Predsednik skupščine je prekinil sejo. Krogla se je zapicila v nasprotno steno. Takoj po prvem strelju so skočili na Arnavotića v njegovi bližini se nahajajoči poslanci. Med ruvanjem sta počila dva strela. Ena krogla se je zarila v pod blizu stenografske mize, druga pa v neposredni bližini Arnavotića, katerega je držal z obema rokama objetega narodni posl. Stojadin Dimitrijević. Napadalca so zbili na tla, mu odvzeli revolver, nakar ga je skupščinska straža odvedla na policijsko stražnico, odtod pa v policijske zapore, kjer se je takoj pričelo vsestransko zasliševanje.

Na policijo so bili radi zaslišanja poklicani še sledeči poslanci: Dragiša Stojadinović, Dragiša Milovanović, Nenadović, Vasilje Trbić, Srpk Vukanović, Bora Jevtić in Mirko Urošević.

V drugo so padli strelji v jugoslovanskem parlamentu. V Beogradu, 11. marca, 1931. Prvič je bila prelita kri naših najboljših mož. Na mestu sta obležala mrtva Pavle Radić in Basariček, a težko so

vala. Zastopniki posameznih klubov so obsodili napad in čestitall predsedniku vlade, da ga strelji niso zadeli.

Popoldne se je seja nadaljevala. Predsednik vlade je nadaljeval s svojim poročilom in ga končal. Za njim je govoril notranji minister dr. Korošec in finančni minister Dušan Letica.

Nova kmetska stranka?

Pred mesec dni se je odcepilo od Jevtičevega kluba osem poslancev, ki so ustanovili v narodni skupščini poseben »Narodni seljaški klub«. Načeljuje mu upravnik Glavne zveze srbskih zemljoradniških zadrug, g. inž. Vojislav Gjorgjević. V tem klubu se nahaja med drugimi tudi predsednik omenjene zveze srbskih zemljoradniških zadrug in bivši minister v Jevtičevi vladi, g. dr. Dragotin Janković. Znana zemljoradniška politika in nar. poslanca Voja Lazić in dr. Uroš Stajić nista člana novega narodnega seljaškega kluba.

Zagrebski listi so poročali pretekli teden, da so nar. poslanci seljaškega kluba sklenili ustanovitev nove kmetske stranke, v katero bi vstopil tudi bivši poslanec HSS g. prof. Maštrović. V Sloveniji bi se baje ta stranka naslonila na kmetijce, kakor zatrjuje »Jutarnji list«.

Po informacijah, ki smo jih dobili, vodstvu kmetijcev ni ničesar znanega o organizaciji take stranke.

Ob sobotni rekonstrukciji kr. vlade je prevzel ministrstvo brez listnice tudi g. Vojislav Gjorgjević. Ali bo njegova skupina nar. poslancev istočasno prestopila tudi v klub JRZ, ali ne, se še ne ve. Ako bo Nar. seljaški klub likvidiral z vstopom njegovega zastopnika v vlado, je verjetno, da tudi nova kmetska stranka za sedaj še ne bo ustanovljena.

Demisija vlade

V soboto 7. t. m. popoldne je podal ostavko celokupne vlade predsednik g. dr. Milan Stojadinović. Istočasno je dobil mandat za sestavo nove vlade. Vlada je bila še isti večer sestavljena z nebitvenimi spremembami in takoj zaprisežena.

V novi vladi g. dr. Milana Stojadinovića so sledeče spremembe:

Za ministra vojne in mornarice je imenovan armadni general Ljubomir Marić, dosedanjí načelnik glavnega generalnega štaba.

Minister za telesno vzgojo je postal narodni poslanec g. dr. Josip Rogić.

Minister brez listnice je postal narodni poslanec inž. Voja Gjorgjević.

V tej vladi se ne nahajata armadni general Peter Živković, bivši minister vojske in mornarice ter

dr. Mile Miškulin, bivši minister pravde.

Zunanje - politični pregled

Kakor omenjamo v uvodniku, je najpomembnejši dogodek tega tedna odpoved

locarnske pogodbe,

ki jo je na zasedanju nemškega državnega zbora proglasil kancelar Hitler. Hitler je proglasil to pogodbo, ki je določala, da del nemškega ozemlja na meji proti Franciji, Belgiji in Holandiji, ne sme imeti vojaštva, za neveljavno.

Hkratu, ko je govoril v parlamentu, so v to ozemlje vkorakale nemške čete. To je seveda močno razburilo

Mamica, Ti moraš prati z Radionom!

2236

Schichtov **RADION** pere vse

Jaz ne maram imeti utrujene in nasajene mamice, jaz hočem mamico, ki je dobre volje, tudi kadar pere. Zato moraš prati s Schichtovim Radionom, ki opere perilo brez truda veliko bolj čisto, kakor bi ga oprale najbolj pridne roke ob najhujšem naporu. Saj je vendar tako preprosto: raztopi najprej Radion v mrzli vodi in ko raztopina s perilom zavre, kuhaj 15 minut. Nato izperi perilo najprej v topli, potem pa še v mrzli vodi — in perilo bo belo kakor sneg.

Francija,

ki je takoj poslala na mejo močne oddelke vojaštva in ukinila vse vojaške dopuste. V prvem navalu razburjenja je bilo čuti, da Francija ne bo sprejela od Nemčije nobenih novih ponudb za kaka pogajanja. Hitler je namreč hkratu s odpovedjo te pogodbe v svojem govoru naglasil, da je Nemčija pripravljena skleniti s Francijo novo

pogodbo o nenapadanju za dobo 25 let

Francija po prvih glasovih listov takim ponudbam ne veruje, češ, da Nemci smatrajo pogodbe za prazne krpe papirja, ki jih vsakdo lahko raztrže, kadar se čuti bolj močnega. Dasi tudi

Nemški kancelar Adolf Hitler, ki je z odpovedjo locarnske pogodbe razburil ves svet.

Anglija

gleda s kaj čudnimi očmi na Hitlerjevo dejanje, so tam vendar bolj mirni. Pač pa Angleži naglašajo, da je edini odgovor na tako početje — oboroževanje. Treba se je obdati na vseh straneh s tako močnim zidom orožja, da si nihče ne bo upal udariti nanj, pa je zagotovljen — mir. V svojem govoru pa je Hitler vendar naglasil, da je pripravljen nuditi dogovor o nenapadanju ne le Franciji, ampak tudi

Belgiji.

Kakor je znano, je v svetovni vojni Belgija največ trpela po Nemcih, ki so jo napadli in opustošili, čeprav je bila — nevtralna. Razumljivo je tedaj, če Belgija z nezaupanjem posluša nemške glasove.

Bolj mirno presoajajo položaj v

Češkoslovaški,

kjer smatrajo Hitlerjeve ponudbe za resne in možate. Tamkaj menijo, da je z odpovedjo locarnske pogodbe postala Nemčija med evropskimi državami enakopravna, da se je otesila verig »premagane« države in da je zato mogoče verjeti njenim ponudbam. Sodijo, da bo Hitler pripravljen nove pogodbe o nenapadanju sklepati tudi s Češkoslovaško in Avstrijo, s čimer bi bila vojna nevarnost za dolgo dobo med temi državami odstranjena.

Ta nenadna nemška kretnja je za sedaj potisnila čisto v stran

abesinsko vprašanje

z vsem, kar je z njim v zvezi. Ko smo zadnjič poročali o tem, je bila podoba, da je abesinska vojska popolnoma premagana. Kakor se je izkazalo, so bila laška poročila vendar nekoliko pretirana. Italijanska vojska je res izvojevala delno zmago, ni pa vzlic vsej tehnični premoči še strla abesinske armade.

Dva glasova

sta sedaj, ki se menjavata med seboj. Eden ve povedati, da so že v teku predhodni razgovori za mir in da sta že

Rim in Adis Abeba

v neposrednem stiku. Seveda je temu malo verjeti. Boji se namreč nadaljujejo z nezmanjšano silo in italijanska letala so že krožila nad glavnim mestom Abesinije. Bojna letala pa niso nikdar golobje miru.

Drugi glas trdi, da bo Društvo narodov izvedlo

petrolejske sankcije

proti Italiji, to se pravi, da nobena članica ne bo smela izvažati v Italijo nafte in njenih proizvodov, ki so v vojni neobhodno potrebni. V tem primeru pa grozi

Italija

da bo izstopila iz Društva narodov.

Kakor vidimo, je torej položaj silno zapleten. Medtem ko Nemčija sedaj že izjavlja, da bi bila pod gotovimi pogoji pripravljena vstopiti v Društvo narodov, grozi Italija z izstopom. — Na

Daljnem vzhodu

še vedno vre in japonski fašizem ni strl. Misel, da mora rumeno pleme prevzeti vodstvo vseh barvastih plemen, je vzkalila in raste. Kaj bo rodila in kdaj, je težko povedati. Vsekakor pa je skoraj gotovo, da ne bo več umrla in da bo prej ali slej radi nje prelite še mnogo, mnogo — človeške krvi.

Kmetska mladina

Iz tainštva pododbora zveze v Celju

Ker je potrebno, da naša Društva kmetiskih fantov in deklet na podlagi sejnega sklepa izvedejo svoje redne občne zборе čim preje (do 31. marca), in ker ob taki priliki izvrši delegat Pododbora revizijo društvenega poslovanja, bomo odslej na tem mestu stalno objavljali vse pravočasno napovedane društvene prireditve, tako občne zборе, zborovanja i. dr. Istotako bomo objavljali ime Pododbora delegata. Tov. društva opozarjamo, da naj pravočasno prijavljajo vse svoje prireditve na naslov Pododbora, pri čemer naj upoštevajo datume vsakokratnih prijav v »Kmetskem listu«!

V Novi cerkvi pri Vojniku se vrši ustanovni sestanek na praznik sv. Jožefa, dne 19. marca ob 8. uri dopoldne v šoli v Novi cerkvi. Delegat Pododbora bo tov. Nemeč.

V Braslovčah bo 2. redni občni zbor Društva kmetiskih fantov in deklet v nedeljo, dne 15. marca ob 3. uri popoldne pri tov. Cizeju Josipu v Polčah. — Pododborov delegat tovariš Turnšek.

V št. Pavlu pri Preboldu se vrši 3. redni letni občni zbor v nedeljo 15. marca ob 10. dopoldne v šoli.

Turšinci

Poročna sta se tov. Čeh Franc, posestnikov sin iz Grline, in gđc. Marija Bohinec iz Vodola. Zenin je bivši predsednik »Društva kmetiskih fantov in deklet« in naš agilen delavec. Mlademu paru obilo sreče!

Sv. Bolfenk pri Središču

Tukajšnja kulturna društva delajo razno bilanco storjenega dela v pretekli poslovni dobi. Prejšnjo nedeljo je imelo svoj 35. redni občni zbor izobraževalno društvo »Lipa«, naše najstarejše društvo, ki si je tekom let uredilo vzorno knjižnico, v preteklem letu pa popolnoma prenovilo in povečalo scenerijo svojega gledališkega odra. Z malimi spremembami je bil izvoljen stari odbor.

V nedeljo 8. t. m., pa je imelo svoj 6. redni občni zbor Društvo kmetiskih fantov in deklet, katerega se je udeležilo nad dve tretjini članstva. Zbor je otvoril predsednik tovariš Joško Tomažič, ki je po pozdravu navzočih podal pregled petletnega dela in razmere, ki so vodile k ustanovitvi društva. Iz njegovih izvajanj smo videli, da je društvo v tej dobi storilo mnogo za gospodarski in kulturni napredek naše okolice, ter za izobrazbo svojih članov. Iz poročil tajnika, blagajnika in načelnikov odsekov smo razvideli, da je bilo društveno delovanje tudi v preteklem letu vkljub denarni stiski in rovarenju temnih zavistnih elementov vsekakor zadovoljivo, saj smo imeli 11 sej, 7 članskih sestankov, 2 predavanja, izleta v Trakoščan in Apače, veliko tekmo žanjic, kolesarsko dirko, 5 gledaliških predstav, sadno razstavo, a člani so se udeleževali tudi prireditve tovariških društev in raznih tečajev. Denarnega prometa je bilo Din 7.344'25, ki se je domala uporabil za občekoristne namene, ki jih želi društvo doseči.

Po debati o storjenem delu se je oglasil k besedi gospod Robert Košar, poznani društveni delavec, ki je v imenu podpornih članov čestitali društvu k lepim in uspehom v dobi 5 let, vzpodbujajoč jih k nadaljnjemu nesebičnemu delu, povdarjajoč, da bo kmetska sloga in zavedno načrtno delo svoje uspehe čeravno morebiti počast, pa tem bolj sigurno doseglo.

Pri volitvah je bil z malimi dopolnitvami izvoljen stari odbor. Članarina se je znižala na Din 5.— letno. Po pretresu proračuna in delov-

nega načrta za tekoče leto je predsednik tov. Tomažič uspeli zbor zaključil z pozivom na složno delo.

Zelimo obema društvoma, da tudi v novi poslovni dobi dobro uspevata, da ne odstopita od svojih lepil nalog, temveč družita vse javne delavce k uspešnemu ustvarjanju naše lepše bodočnosti!

Dobrunje

V nedeljo dne 1. marca t. l. je tukajšnje Društvo kmetiskih fantov in deklet polagalo obračun dela v preteklem letu. Občnega zbora, ki se je vršil v prostorih narodne šole v Sostrem, se je udeležilo prav lepo število članstva. Iz obširnih in izčrpnih poročil posameznih odborov je razvidno, da se je delo prav lepo razvilo tudi v podrobnostih in da je društvo v dveh letih svojega obstoja doseglo prav lepe uspehe. Na številnih rednih sestankih in sejah se je razpravljalo o važnejših gospodarskih in društvenih zadevah, najbolj hvalevredno delo društva je pa, da je na svojih sestankih uvedlo predavanja članov samih. Dramatični odsek je priredil tri dramatične vprizoritve. Dalje je bilo prirejenih tudi več predavanj za članstvo in širšo javnost. Dve tekmi koscev in tekme žanjic so privabile nad tisoč gledalcev in so izpadle v našo popolno zadovoljnost.

Pri volitvah, je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik Keržin Anton, podpredsednik Svetek Anton, tajnik Miklavc Alojzij, blagajničarka Svetek Lenčka; odborniki: Šega Josip, Cimerman Anton, Babnik Anton in Grum Franc. Zelimo, da bi društvo započeto delo v prid naši vasi in naši kmetski mladini s še večjim uspehom nadaljevalo.

Sv. Jurij ob Taboru

Naše društvo je vprizorilo 1. marca Redenškovo štiridejanko »Za grunte«. Igra je uspela zelo dobro v vseh ozirih, saj je bilo občinstvo nad vse zadovoljno z izvedbo igre, a igralci z udeležbo občinstva. Vsekakor bomo v najkrajšem času spravili na oder zopet kako dobro stvar. Ženski odsek se pridno pripravlja na svečano proslavo Materinskega dne in se bo med drugimi točkami izvajala tudi Meškova drama »Matic«.

Radi bližajočega koncerta združenih pevskih zborov v Savinjski dolini se vrše zelo pogosto pevske vaje moškega zbora »Tabor« in se naši člani ne morejo udeleževati rednih sestankov društva. Nikakor pa redni tedenski sestanki, ki so bili v zimskem času obvezni za vse članstvo, ne smejo odpasti! V četrtek 12. t. m. je vseeno sestanek, ki je obvezen za vse tovarišice. Poleg navadnega dnevnega reda predavanj iz organizacije, strokov.-gospodinjstva in vzgojno-poučnega se bo med slučajnostmi obravnala ustanovitev ženskega pevskega zbora in program za letošnje delo ženskega odseka. Ker je sestanek zelo važen, se ga mora udeležiti vsaka tovarišica! Povabljeni so tudi ostala dekleta, ki so stara nad 14 let, a se zanimajo za našo organizacijo!

Grahovo

Pretečeno nedeljo je zaključilo naše društvo drugo leto prosvetnega dela med tukajšnjo kmetsko mladino. Iz poročil, ki smo jih slišali od naših predstavnikov je bilo posneti nekaj, kar lahko zapišemo v zgodovino naše vasi, da šteje Društvo kmetiskih fantov in deklet v Grahovem do danes organiziranih 112 zdravih, naše ideje polnih krepkih fantov in deklet.

Občnega zbora oziroma našega zborovanja sta se udeležila za Zvezo tov. Trček, za Pododbor pa tov. Korošec, katera sta nam orisala

današnje dobo, ki preti uničiti kulturo in civilizacijo podeželskega človeka-kmeta. Mi fantje in dekleta se jima za zanimiva izvajanja tem potom pristrčno zahvalimo.

Za novosejalce zdrave kmetsko-mladinske ideje na vasi smo izvolili sledeče tovariše: za predsednika Jožeta Levarja; za podpredsednika Andreja Šega; za tajnika Alojzija Uleta; za blagajnika Andreja Turšiča. Ti nadebudni fantje so nam dovoljna garancija, da bo šel in se sliša! naš kmetsko-mladinski glas v poslednjo notranjsko vas.

Dramlje

V nedeljo dne 1. marca t. l. je gostovalo naše društvo v Vojniku z igro »Rokovnjači«. Da smo z gostovanjem tako nepričakovano lepo uspeli se moramo zahvaliti sosednjim društvom Škofja vas, Vojnik, Teharje in dr., ki so nam šla z vso požrtvovalnostjo na pomoč. Posebno zahvalo pa smo dolžni tovarišu Jošku Vidensku, trgovcu iz Teharja in njegovemu pomagaču tov. Ivanu Kamenšku, ki sta nam pri izpeljavi imenovane igre največ pripomogla. Z igro nameravamo nastopiti še pri nekaterih sosednjih farah z namenom, da dvignemo med našo mladino več poguma in moralne sile za organizacijo in prosvetljenost naše vasi.

Bloke

Tukajšnje Društvo kmetiskih fantov in deklet je imelo pretečeni mesec svoj III. redni občni zbor v Novi vasi. Za otvoritev občnega zbora je zapel pevski zbor društva kmetsko himno »Zeleni prapor«. Nato je tov. predsednik pozdravil polnoštevilno zbrane člane in članice, precejšnje število gostov in zastopnika Notranjskega pododbora. Zatem so se prečitala poročila funkcionarjev; iz katerih je bilo razvidno marljivo in uspešno delo našega društva. Tekom leta je bilo mesečno po par članskih sestankov, 7 odborovih sej, 3 predavanja, par članskih izletov, spomladi pa smo se udeležili tudi slavnostne zasaditve lipa na Gori. Nadalje smo sodelovali pri sadni razstavi tukajšnje Kmetijske podružnice in sadjarskega društva, ki je prav dobro uspela.

Najbolj živahno pa je bilo delovanje pevskega odseka. Število pevcev je nad 25 in smo imeli letošnje leto nad 60 vaj. Na cvetno nedeljo lanskega leta smo imeli svoj prvi pevski nastop, ki se je prav dobro obnesel. Tudi letos mislimo prirediti par nastopov tako v Sodražici in Cerknici. Sledila so še poročila načelnika sportnega odseka, nadalje šahovskega odseka in iz katerih je bilo posneti njih res vztrajno in požrtvovalno delovanje.

Pri volitvah novega odbora so bili soglasno izvoljeni sledeči tovariši in tovarišice: predsednik: France Gornik, Nova vas; podpredsednik: Ivan Korošec, Hudi vrh; tajnica: Marica Kotnikova, Nova vas; blagajnik: Ivan Škrabec, Vel. Bloke; načelnik prosvetnega odseka: Venceslav Winkler; načelnik pevskega odseka: Jože Košorok, načelnik šahovskega odseka: Ivan Gornik, načelnik gospodarskega odseka: Pepe Zabukovec, načelnik sportnega odseka: Tone Šraj, načelnica dekliškega odseka: Verica Vesel.

Novoizvoljeni predsednik se je po izvolitvi zahvalil vsem navzočnim za izkazano mu zaupanje ter pozval vse članstvo k smotrenemu delu za procvit naše vasi.

*

Na Sv. Planini imajo 2. redni občni zbor prihodnjo nedeljo, 29. marca ob 2. uri popoldne v šoli. Delegat Pododbora tov. Povše.

V Vojniku bo 1. redni občni zbor v nedeljo, 29. marca ob pol 3. uri popoldne v meščanski šoli. Pododborov delegat tov. Turnšek.

Vogljje. Naše Društvo kmetiskih fantov in deklet sporoča, da ima v nedeljo, dne 15. marca ob 9. uri dopoldne v Vogljah svoj 1. redni občni zbor.

Naročajte »Kmetijsko Matico«!

Dopisi

Kapela-Slatina Radenci

Podružnica Kmetijske družbe Kapela-Slatina Radenci sklicuje na praznik sv. Jožefa dne 19. t. m. sestanek vseh delegatov kmetij, podružnic iz srezov Ljutomer, Murska Sobota, Dol. Lendava in sodnega okraja Ormož, ki se bo vršil v Ljutomeru ob 9. uri dopoldne v prostorih gostilne Zavrtnik. Na sestanku se bodo sestavili za vse okraje sejmski kontrolni odbori, istočasno pa se bo določila tudi prodajna cena vseh vrst živine, ki se bo prodajala na sejmih. Ker je sestanek za vse navedene kraje velike gospodarske važnosti, je dolžnost vseh delegatov, da se sestanka zanesljivo udeleže.

Ljutomer

Vinski sejem v Ljutomeru dne 3. t. m. je letos prav dobro uspel. Vina je bilo okoli 300 vzorcev prav dobrega in izvrstnega. Razstavljenе so bile tudi originalne trtne škropilnice po nizki ceni, osem vrst umetnih gnojil in dve vrsti bakrene galice. Obiskovalcev je bila vedno polna dvorana. Še več bi jih prišlo, če bi bila dovoljena polovična vožnja. Prodalo se je okoli 500 hl vina, veliko vinogradnikov pa se tolaži z upanjem, da bodo prodali na podlagi zvez od vinskega sejma. Cene vina so letos nizke, kakovost pa je izborna to je splošna sodba vseh udeležencev. Vsem onim, ki so kakorkoli pripomogli k lepemu uspehu najlepša hvala. Odbor.

Dobova pri Brežicah

Bivša občina Sela pri Brežicah je na predlog takratnega župana g. Toporišiča imenovala g. Poloviča Ivana, profesorja na II drž. gimnaziji v Ljubljani za častnega občana. Gosp. profesor Polovič je rojen Selan in se vedno počuti najbolj

Kaj bo rekla gospa Ivanka?

Gosta sta v skrbeh, ker sta po neprevidnosti popackala namizni prt. Toda gostiteljica, gospa Ivanka, se smeji, ker ve, da take in podobne madeže z lahkoto odpravi iz perila Zlatorogovo terpentinovo milo. Njegova obila in gosta bela pena razkroji in odpravi vsako umazanost - in perilo je zopet, kakor da je novo.

Zlatorogovo TERPENTINOVNO MILO

srečnega v svojem domačem kraju. Ker je pa obč. Sela po komasaciji priključena obč. Dobova je g. Toporišič kot odbornik te nove občine predlagal na seji dne 16. februarja t. l., da tudi sedanji obč. odbor prizna g. Poloviča za svojega častnega člana in mu v znak priznanja pokloni častno diplomu. G. župan Kovačič Miha je predlog z veseljem sprejel, nakar ga je celoten odbor soglasno potrdil.

Na predlog g. župana in odbornika g. Toporišiča je bil isti dan izvoljen za častnega člana obč. Dobova g. Zelenko Vjekoslav, kapetan v Ljubljani za razne zasluge občini in občanom.

Obema odlikovanjema čestitamo ter ju prosimo, da ostaneta še naprej naklonjena občini in svoji domači vasi.

Št. Vid na Dolenjskem

Krize se je hotela odkrižati družina Kastelec iz Otečega vrha v občini Veliki Gaber, zato so se lotili prepovedanega posla in pričeli konkurirati državni kovnici v Beogradu z izdelovanjem 20dinarskih kovancev ter jih baje že daij časa razpečavali po raznih krajih Dolenjske. —

Pred dobrim tednom je pot zanesla enega od štirih osumljenih bratov tudi v Ljubljano po istem poslu. Na dolenski mitnici je pri neki branjevki za mal izkupiček hotel zamenjati novec svojega kova, a ga je službujoči stražnik vsled sumljivega vedenja legitimiral in prijel, na kar je sledila aretacija še treh bratov, katere je ljubljanska policija takoj spravila na varno.

Kastelčevi so že par let nazaj precej samostojno nastopali in kazali, da so precej imoviti; sedaj bo njihovo samostojno obnašanje najbrž precej prikrajšano.

Dne 25. februarja t. l. si je pognal kroglo v glavo na svojem domu na Vidmu pri Temnici posestnik Fortuna Alojz. — Imenovani se je pred par leti poročil, a se je lani ločil. — Vzrok: preobilo uživanje alkohola, vsled česar se je pojavila hipna duševna zmedenost.

Dne 29. febr. t. l. je umrl v Zaborštu gospodar Franc Kutnar po kratki, a težki bolezni. Pokojni zapuščča poleg žene in 7 malih otročičev veliko in zelo napredno urejeno domačijo, katero je hotel še od leta do leta izboljšati, a mu

»Tu imam — njega!« Potem je odskakljal z dolgimi pajčjimi nogami k omreženi posteljici in je dvignil okrevajočo Ankico iz nje:

»Tu imam — njo... sem krojač presrečni Kozocvet!«

In krojačica se je blaženo ozrla iznad modre nogavice, ki jo je pletla. Kar pentlja ji je zdrknila, ko se je sramežljivo smehljala.

Tedaj se malo odpro vrata. Kmet, ki je bil peljal odojke v mesto na trg, pomoli kuštravo glavo v sobo. Pokuka po mojstrici, nato pa nalahno porine malo Špelico v izbo in pravi:

»Tu bi imel oddati tole nekšno stvar za gospo mojstrico!«

Potem spet zapre vrata in odide, ne da bi čakal kakega plačila.

Zdaj gospe mojstrici ni zdrknila samo ena pentlja, ampak kar cela nogavica iz rok.

Krojač ni bil omejen. Nekaj se mu je zasvitalo. Od razburjenosti je začel tretji palec ob kazalec, kakor da bi moral vdeti mnogo predebelo nit.

Pravični da pade sedemkrat na dan, je ihte začela krojačica svojo izpoved. Neke soparne noči, ko je bilo proščenje, se ji je sanjalo o nekem vojaku. Osemnajst mesecev prej, preden je imela čast skleniti cenjeno poznanstvo z mojstrom Kozocvetom. In tedaj glej, sama ne ve, kako... Zamolčala mu je tega nesrečnega otroka, ker je hotela obvarovati mojstra Kozocveta vsake, tudi najmanjše neprilike.

Pri rejnici na kmetih je zrasla mala Špelica. Kako mršavo je bilo sedemletno telesce; kako tenek vrat in na njem vela glavica! Medlo plavi, redki lasje so bili spleteni v tako kratko in tenko kitico kakor ptičji repek ob goljenju. Tenko krilce je imela strgano in zlizano, roke hrapave in pomodrele ter zabrekle od mraza, ko je nosila vodo in nabirala dračje za staro rejnico.

Svoji dve beli mački je stara božala in ju celo poljubljala. Ako bi nemara hotela tajiti — sosedje so videli. Zato sta se tako s pridom redili in debelili, da sta celo pozabili loviti miši. Zvečer po mleku ju je jemala rejnica s seboj v posteljo na pernice — ti sladki mucki. Eno je skrbno položila k vzglavju, drugo k vznožju, otrok pa je zlezal pod stopnice. Tam v kotu je imel poleg kurnika svojo slamo.

O, Špelica, čemu nisi postala bela mucka?

Kadar poštni sel ni točno prvega v mesecu prinesel rejnine, je stara mrmraje hodila okrog in preteče dvigala prst proti Špelici:

»O ti neporedno rejenče!«

Ako je šel tudi drugega dne z veliko, usnjato selsko torbo mimo hišice, je srdito uprla koščene pesti v bok in nahrulila Špelico:

»Spaka otročja! Kaj je s teboj? Saj si iz dneva v dan bolj nepredna!« In za kazen ta dan ni dobila nič jesti..

je prezgodna smrt šele 36letnemu pretrgala njegove načrte.

Radi svoje izredne moštosti ga je visoko cenila vsa okolica, ker je bil izredno pravičen, a miren mož, ki ni nikdar silil v kakšne javne funkcije ter se je rajši posvetil svoji družini in domači grudi. — V nedeljo, ko je ležal na mrtvaškem odru, so mu ljudje vseh slojev in vse okolice izkazali svojo naklonjenost in zadnjo čast.

Pokopan je bil dne 3. t. m. na župno pokopališče v št. Vidu ob obilni udeležbi ljudstva.

Njemu kot vzor-gospodarju naj sveti večna luč, njegovi družini in številnemu sorodstvu naše sožalje!

Obvestilo dolžnikom posojilnic

Opetovano smo že poudarjali, da so posojilnice po svojem ustroju istočasno predstavnice i dolžnikov i vlagateljev in da imajo radi tega tudi v vprašanju kmetijske zaščite poseben položaj, ki ne more biti istoveten s položajem ostalih upnikov. Zlasti dejstvo, da vsi dolžniki istočasno kot člani neomejeno jamčijo za posojilnico, narekuje posojilnicam in s tem tudi njihovim matičnim organizacijam — zvezam, da pri dovoljevanju posebnih ugodnosti po čl. 5. uredbi o zaščiti kmetov postopajo skrajno previdno in na način, ki ne škoduje posojilničnim interesom in s tem tudi ne interesom članov-dolžnikov, ki prosijo za tako dovoljenje. — Člani-dolžniki naj se zato v prvi vrsti skušajo sporazumeti neposredno s prizadetimi posojilnicami samimi, ki bodo nedvomno — kolikor jim bodo dopuščale možnosti — dajale olajšave in s tem nudile dolžnikom ono, kar pač lahko dajo, ne da bi pri tem trpeli interesi zadruga in s tem tudi posredno interesi člana-dolžnika. Več kot to, kar lahko nudijo zadruga z nepo-

srednim sporazumom, tudi Zveze ne bodo mogle dovoljevati. Zato naj se oni dolžniki-člani naših zadrug, pri katerih je popolnoma izključena možnost, da bi izvrševali svoje obveznosti po določenih zadružnega odplačilnega načrta, skušajo sporazumeti glede raznih olajšav direktno s svojimi posojilnicami.

V Ljubljani, dne 4. marca 1936.

Zadružna zveza, Zveza slovenskih zadrug,
r. z. z. o. z. v Ljubljani. r. z. z. o. z. v Ljubljani.

Mlatic

Cvetke iz »katoliškega« dnevnika in glasila JRZ »Slovenca«

Politično ozračje v Jugoslaviji je zelo napeto. Kako se tako napeto stanje povzroča in kako se mu priliva vedno novega goriva za sejanje nemira, nereda in sovraštva, naj navedemo le majhen odlomek iz uvodnika »katoliškega« dnevnika in glasila JRZ »Slovenca« od 6. t. m., kjer spušča med drugim takele cvetke na račun narodnih poslancev, izvoljenih 5. maja lanskega leta, od katerih si je vlada stvorila solidno večino, kakor zatrjuje isti »Slovenec«:

»Peščica ljudi, ki jih je hudournik nezakonitosti in nasilja odtrgal od ljudstva in so priplavali na površje umazanih voda, ki so drle po naši državi, je organizirala sirov naval na kraljevo vlado, tako sirovega, kot ga na žalost precej obremenjena zgodovina našega parlamentarnega življenja ne pomni.

Vlada je ta divjaški napad porajajočega se fašizma prenesla tako, da zasluži naše občudovanje. Predsednik vlade in njegovi odlični sodelavci so se izkazali velike državniške. Lahko bi jim bilo enostavno pomesti na ulico vso to politično »peščico« in uveljaviti proračun, ki ga

država za svoje zdravo življenje potrebuje, na drugi način. Tega vlada ni storila. Z odkritim čelom je šla v borbo, oprta na večino poslancev, pri katerih je ljubezen do domovine in do reda v njej pokrila zmote lanskega petega maja. Niti z eno samo krčnjo se ni spozabila, da bi bila pokazala, da izgublja hladno kri, ali da kaže znake strahu pred bodočnostjo. Saj je tudi vedela, da stoji za njo ves tvorni duh Jugoslavije in njenega naroda. Le tako je bilo mogoče v enem navsezadnje hudem mesecu zlomiti teror fašističnih kričačev, razbliniti njihove diktatorske nakane in vzpostaviti zopet red v Narodni skupščini. Dne 26. februarja je fuhrer naših fašistov Jevtič odpeljal svoje pribočnike, med katerimi se je gnetla tudi velika večina slovenskih poslancev, iz sejne dvorane narodne skupščine ter tako priznal poraz med ljudmi, ki jih je lani 5. majnika sam spravil v parlament ob loputanju jetniških vrat in med kazenskimi ekspedicijami političnih biričev, ki so šli jemati zadnje pare narodu, ki se ni hotel ukloniti diktirani politični volji.

V takem tonu je govoril klerikalni španski fašist Gil Robles, »Slovenčev« vzor.

»Komunisti silijo med kmetijce: rdeči med zelene«

pravi »Slov. Gospodar« od 4. t. m., ki ga je luna tako močno trčila, da so se mu zvezde posvetile pred očmi. Vse rdeče je bilo okrog glave, ko se je zaletel v Društva kmetijskih fantov in deklet. In kaj naj to drugega pomeni kot generalno ofenzivo samih boljševikov in rdečkarjev proti zeleni armadi kmetijske mladine. Kaj bo, kaj bo, če se možgani »Slovenskega gospodarja« kmalu ne popravijo? Zelene barve ne bo več in »Slovenski gospodar« ne bo samo pod kožo rdeč, ampak tudi zunaj. Njegovo pisanje pa bo ostalo črno še naprej.

Ako pismonoše tudi tretjega dne ni bilo, je vihrala stara kakor vihra po izbi, je zgrabila Špelicoh za kitici in jo vlačila sem in tja kakor nihalo:

»pe nikdar in nikoli nisem imela tako neporedne rejenke! In če se mi do jutri ne poboljšaš do konca in kraja, potlej« — sedaj je prišla največja grožnja — »te pošljem domov v mesto v tvoji materi krojačici!«

Ob tej grožnji je Špelico obšlo tako mehko in toplo. Saj to je hotela. Saj je tako silno koprnela po materi, ki je ni nikoli videla. Mnogo dolgih noči je koprnela in sanjala pod stopnicami o njej, je sklepala zabrekle ročice in molil, naj bi vendar pismonoša ne prinesel nobenega denarja več, da bi jo končno poslali domov. Četrtega jutra pa je vselej prišel tako zanesljivo, kakor dan za nočjo in je pustil potem v izbi malce denarja, pa obilo smradu po žganju. Potlej ni bilo več govora o tem, da bi jo kdo poslal domov.

Špelčino srce pa je kričalo po materi. Premišljevala je, kaj bi mogla storiti prav posebno porednega, da bi jo poslali domov. Tedaj je vzela poleno in jela z njim udrihati po belih muckah. Ko je stara to zagledala, so se ji zvečale oči kakor dva krožnika in se ji začele vrteti v glavi kakor dve kolci na dušniku. Krvoločno je stisnila suhi, ustni, je napela Špelico čez koleno in jela kar naprej s polenom udrihati po njej. Pri tem je venomer vpraševala:

»Ali boš še kdaj tepla ubogi živalci? Še kdaj ti ubogi, ubogi živalci?« Živali sta se ji namreč smilili.

Kakor pa so jo tudi udarci boleli, je Špelica zmeraj ponavljala:

»Bom, še ju bom kdaj tepla... in še kdaj,« da bi jo vsaj bolj zanesljivo poslali domov. Njeno srcece je namreč kričalo po materi.

Stara je udrihala, dokler ji od utrujenosti poleno ni padlo iz rok. Potem je odbendala čez ulico tja k sosedu, ki se je jutri hotel odpeljati v mesto z odojki na trg. Tega je prosila, naj bi z odojki vred pobasal tudi otroka na voz. Nato je stara legla spat z muckama, s tema sladkima. Eno je skrbno položila k vzglavju, drugo k vzožju.

Špelica je zlezla na slamo pod stopnicami in se je z ročicami tesno oklenila umazane vzglavnice. Prav tako in še bolj tesno se hoče dati jutri objeti materi in ji dati, da jo bo božala.

Dolgi, suhi krojač Kozocvet je veselo poskakoval po sobi. Imel je vsega, kar je krojaču potrebno za srečo: za mizo je sedela in pletla nogavico njegova hči. Bila je stasovita, bujna in obilna, in to prija takemule krojaču. V zibelki na desni je ležal enoletni, drobni Kozocvetek. Kakor pa je bil majhen, je meketal že skoraj kakor oče. Na levi je v omreženi posteljici ležala petletna Anica. Ta je pravkar prebolela hudo bolezen in je bila sedaj na tem, da okreva. In oba otroka sta bila na las natanko podobna njemu, očetu. Še tudi to pomirjenje povrhu! In tu naj ne bi krojač poskakoval in bil vesel!

»Imam vse, česar poželim,« je meketal v radosti, je dvignil malega iz zibelke in ga slovesno vihtel pred svojo staro gori in doli:

Zrebanje

dobitkov 2 1/2 % vojne škode,

ki se je vršilo 2. t. m., na katerem so bili izrebanji sledeči dobitki:

Ser.	Štev.	Din.	Ser.	Štev.	Din.
5040	472	3.000	6145	263	3.000
5096	806	5.000	6159	710	3.000
5098	573	3.000	6192	877	3.000
5099	890	3.000	6231	178	3.000
5107	496	5.000	6256	761	3.000
5132	314	3.000	6269	509	3.000
5224	679	5.000	6322	893	3.000
5228	474	3.000	6370	272	5.000
5234	674	3.000	6405	739	5.000
5240	168	5.000	6408	262	20.000
5254	354	3.000	6410	92	5.000
5332	795	20.000	6420	199	3.000
5351	27	3.000	6423	694	3.000
5375	409	3.000	6437	837	3.000
5516	418	3.000	6439	110	5.000
5536	340	5.000	6457	139	3.000
5588	623	5.000	6546	893	3.000
5597	815	3.000	6548	348	3.000
5623	648	3.000	6597	298	3.000
5628	141	3.000	6608	250	5.000
5636	757	200.000	6645	729	3.000
5647	254	3.000	6650	585	3.000
5661	748	3.000	6655	300	5.000
5674	47	5.000	6666	742	20.000
5675	219	3.000	6683	984	3.000
5702	528	3.000	6697	464	20.000
5737	731	5.000	6699	857	3.000
5749	760	5.000	6755	521	20.000
5756	652	20.000	6769	189	3.000
5795	865	3.000	6807	664	3.000
5927	957	5.000	6821	356	20.000
5968	862	3.000	6826	936	3.000
5985	752	20.000	6835	695	3.000
6004	929	5.000	6872	934	3.000
6008	898	3.000	6883	886	5.000
6069	111	5.000	6902	566	5.000
6072	468	50.000	6911	417	5.000
6076	711	5.000	6941	563	3.000
6079	654	3.000	6942	738	3.000
6082	261	5.000	6944	642	3.000
6088	635	5.000	6978	428	3.000
6088	681	5.000	7011	706	3.000
6112	882	3.000	7032	940	3.000
6139	977	20.000	7035	393	3.000
6143	768	20.000	7042	9	3.000

(Dalje prihodnjič.)

Varno naložite svoj denar pri

HRANILNICE KMETSKIH OBČIN V LJUBLJANI

Miklošičeva cesta št. 19. V palači Vzajemne zavarovalnice

Telefon 2-83 - Let. račun 10.546

Hranilnice vlagajo na najvišje, stalno razpoložljive, spremenljive in jih obkrajajo najpogostneje. Večje stalne vloge z odgovorjo po depozitu. — Zavod je pupilarno varčen, ker jainič zani 36 večjih kmetijskih občin z vsem svojim premoženjem in z vsu svoje davčne močje, ter se stalno pod nadzorstvom banskega komisarja. Uradno ure za stranke se od 8. do 12. ure dopoldne.

Novice

KMETSKE PROSVETA V LJUBLJANI

ima svoj redni občinski zbor v nedeljo, dne 29. marca 1936 ob 10. uri dopoldne v dvorani Kmetijske družbe v Ljubljani. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora, 2. poročila funkcionarjev, 3. volitve, 4. služajnosti. **O d b o r.**

× **Profesor dr. Ivan Lah**, naš znani književnik in prosvetni delavec, je bil pred kratkim izvoljen za častnega člana Slovanskega društva v Sofiji. Počastitev ga je doletela vprav v času, ko leži težko bolan v Leonišču. Zato z našimi častitkami združujemo željo, da bi bil skoraj spet deležen zdravja!

× V Radizelu nad Slivnico je žena mladega posestnika Jožefa Kučerja ubila lastnega moža. Našli so ga v sadonosniku vsega krvavega in s strahovito razbito glavo. Mož je bil baje znan pretepač. Z ženo sta živela že 2 leti ločeno. V nedeljo pa je prišel v njeno stanovanje in strahovito razgrajal. Žena je imela za ljubimca nekoga Laha. Po uboju sta se Kučerova in Lah sama javila orožnikom.

× Na Ptujski gori je bila iz cerkve ukradena dragocena monštranca, vredna kakih 50 tisoč dinarjev. Sumijo, da so roparji prišli s hrvaške strani in tudi tja odnesli monštranco.

× V Račah je spet gorelo. Požar je uničil gospodarsko poslopje Francu Mustavi in delavnico mizarskemu mojstru Kovačiču. Prvi ima 35 tisoč, drugi pa 19 tisoč dinarjev škode.

× V Vinah pri Vojniku je kovaški pomočnik Jakob Velko napadel delavca Jožeta Blaznika in ga zabolal v glavo. Blaznik je po prevozu v bolnico umrl.

× Na progi med Litijo in Savo je skočil nek neznanec pod vlak. Kolesje ga je strahovito razmesarilo in je bil seveda takoj mrtev. Doslej še ni bilo mogoče ugotoviti, kdo je obupanec.

× V Klečah se je z lizolom zastrupila Katarina Kunaverjeva. Kljub zdravniški pomoči je 25letno dekle podleglo zastrupljenju. V smrt jo je pognala nesrečna ljubezen.

× V Zagrebu je oblast zaplenila tri zaboje v skupni teži 172 kilogramov. Tovor je bil označen kot »svinjska mast«, v resnici pa je bil v zabojih — opij, namenjen za Francijo in Švico. Zaplenjeni opij predstavlja vrednost 50 tisoč dinarjev.

× V Mariboru zgrade še letos novo carinarnico ob Einspielerjevi ulici. Stala bo na prostoru sedanjega »hudičevega mlinca«.

× V Čapljini je skočila v Neretvo 48letna Mara Popovac. V smrt je šla iz žalosti za sinom, ki ji je pred kratkim umrl.

× Blizu Hotemeža je spotoma umrla na vozu 70letna M. Udovč, ki je živela pri svojem sinu in se je po zdravnikovem nasvetu odpravila v bolnico.

× Na progi Petrovgrad—Subotica je skočila pod vlak 17letna železničarjeva hčerka Marija Gros. Obupala je nad življenjem, ker ni imela denarja za balo, da bi se mogla omožiti.

× V Splitu zgradi neka švicarska družba nov velik hotel, ki bo veljal 25 milijonov Din.

× V Vojvodini narašča cena zemljišč kakor poročajo iz Novega Sada.

× V Čantaviru je Marija Laszlo ubila svojega ljubimca, ker jo je zapustil. Radi tega uboja je bila obsojena na 15 let robije.

× Iz Djakova v Gordane sta se z vozom vračala kmeta Mijo Žanko in Božo Eržić. Spotoma ju je presenetila nevihta. Nenadoma je tresčilo in strela je ubila kmeta Žanka. Eržić je padel samo v nezavest, konji pa so ostali nepoškodovani.

× Na progi Novska—Sl. Brod je padel iz drvečega vlaka tretješolec Peter Slanič. Kljub temu, da je vlak vozil s hitrostjo 80—90 kilometrov na uro, se mlademu študentu ni zgodilo nič zalega.

× Vlom v župnišče na Igu. V noči od srede na četrtek je neznan zlikovec vlomil s ponarejenimi ključi v župnišče na Igu ter odnesel g. župniku Klemenčiču tisoč dinarjev gotovine in precej subega mesa in drugih dobrot. Sumijo, da je vlomilec domačin, ki so mu bile razmere v hiši dobro znane. Orožniki so aretirali zaenkrat župnikovega sluga, kateri pa to tatvino odločno zanika.

× Beračenje šolskih otrok se je silno razpaslo po vseh naših večjih mestih. Oblasti groze staršem takih otrok z raznimi strogimi ukrepi. Po našem mnenju pa proti tej bolezni ni primerno zdravilo niti leskovka niti trnjevka, ampak samo — velik, izdaten kos kruha, ki je lačnim otrokom potreben, a ga jim starši ne morejo dati.

× V Mariboru se je med šolsko mladino zopet pojavila davica. Oblasti so ukrenile vse potrebno proti širjenju te neprijetne bolezni.

× Po Halozah se množe vloni v vinske kleti. Nedavno so spet vlomili v Gradišče, v Veliki in Mali Varnici. Orožniki so že prijeli dva vinska brata, ki sta vlome tudi priznala. Zdaj pojmeta za mrežo — vodo pit.

× Ljubljana ima 21.057 volilcev.

× V Gornji Radgoni sta dva neznanca napadla vojnega invalida Jožefa Kocbeka, ko se je vračal z obiska pri sorodnikih domov. Divjaka sta ubogega človeka tako pretepla, da leži v bolnici in je v resni nevarnosti njegovo življenje. Podivjanost, ki se ne zgodi niti pred onemoglostjo uboge vojne žrtve, pač zasluži najstrožjo kazen!

× V Slovenjgradu je umrl zaslužni šolnik in strokovni pisatelj, šolski nadzornik v pok. Ljudevit Stiasny Zaslužnemu šolniku in kulturnemu delavcu bodi ohranjen časten spomin!

× V Spodnjih Otavah si je kmet K. izmislil roparski napad. Šel je proti domu, pa je grede tu in tam iskal krepčila in se je nazadnje tako »okrepile«, da ga noge niso več nesle. Ker je ob takem potovanju prišel prepozno domov, je domačim radi ljubega miru natvezel, češ. Ja so ga grede napadli roparji in da si je komaj rešil življenje. Govorico so izvedeli orožniki, ki jim je kmet v stiski seveda ponovil isto izmišljeno zgodbo. No, končno je le prišlo vse na dan in zdaj bo mož imel sitnosti s sodnijo.

× Iz Dragonje vasi se je često vozil v Maribor neki posestnik po posojila. Ljudje so vedeli, da je že itak prezadolžen. Končno se je izvedelo, da je dobil v Studencih še 60.000 Din posojila proti poročtvu dveh porokov. Izkazalo pa se je, da je nastopal pod napačnim imenom. Zdaj ima seveda zadevo v rokah oblast.

× Na Pragerskem je bil pri nekem fantovskem pretepu zaboden in nevarno ranjen 45letni Anton Stanel.

× Na Dobrovi je krava razparala trebuh Neži Arčulovi.

× V Beogradu so izsledili večjo družbo ponarejevalcev denarja. Znali so ponarejati tako odlično, da denarja skoraj ni bilo mogoče ločiti od pravega. Zdaj so pri sodišču posamezni člani prejeli nagrade — po 5 do 6 let robije.

80letnica Antona Aškerc

Te dni je minilo 80 let izza rojstva slovenskega pesnika Antona Aškerc, ki je po svojih sočnih, a vendar v živem ljudskem jeziku pisanih baladah in romancah postal trajna živa last svojega naroda.

Aškerc je bil borec in upornik, večno nemiren iskatelj resnice in pravice. Močan značaj, globok mislec, vedno neupogljivo dosleden mučenik za svoje vzore, tak je Aškerc živel med nami, tak je odšel v večnost in tak nam ostane — večno živ.

Bil je sin slovenske kmetke matere iz Globokega pri Rimskih Toplicah. Zato se osemdesetletnice njegovega rojstva spominjamo tudi slovenski kmetki ljudje. Ponosni smo, da ima slovenski kmetki rod sinove, ki ostanejo živi iz roda v rod, čeprav njih trupla krije zelena ruša.

A. Aškerc je umrl kot mestni arhivar v Ljubljani, kjer tudi počivajo njegovi zemski ostanki. Društva po deželi vladno vabimo, naj s predavanji in recitacijami Aškercovih del proslave osemdesetletnico rojstva tega velikega slovenskega kmetkega sinu!

NAŠ ČAJ

je strokovnjaško sestavljena mešanica domačih čajnih zelišč, najboljša naravna zeliščna krepilna hrana, rabi manj sladkorja, je cenejši in kar je najvažnejše, NI zdravju škodljiv.

NAŠ ČAJ dobite v vsaki boljši prodajalni

Listnica uredništva

P. S. v R. v.: Na napado, kakor da smo mi krivi nesreč, ki prihajajo, najboljše odgovorite, če — sploh ne odgovarjate. Saj veste, kako pravi naš človek, da tat vedno kriči: »Primita tatu!«

D. J. na P.: Ako bi hoteli naši ljudje na kletvo vsake šleve odgovarjati s tožbo, bi imeli samo s tem polne roke dela. Za pametnega človeka so časi za tako neumnost prerensni. Lahko si pa s tem krajša čas, kadar ve, da mu do kmalu — odzvonilo. — Saj nas razumete?

F. L. v R. pri N. m.: Članka, ki ste ga nam poslali, ne moremo objaviti. Poglejte si v kakšni zgodovinski knjigi podoba Pravice, ki ima zavezane oči, in potrpite. Božji mlini meljejo — in kmetje to vemo! — Vsem priscčne kmetske pozdrave!

Po svetu

■ Največji lažnivec v Ameriki je sedaj John Jordan. Pravijo, da zna tako lagati, da je v nagrado za laži dobil že cel kup nagrad — od pečenega zajca do bronaste svetinje!

■ Vsake tri četrt ure se pripeti v Ameriki umor ali uboj. Kakor vidimo, vsaj v tem oziru le še zaostajamo za Ameriko, hvala Bogu!

■ Tudi norveške ribiče so sankcije Ludo prizadele, ker ne morejo izvažati rib v Italijo. Zato se je minister Koth obrnil s posebnim pismom na vlade vseh držav, kako mislijo odškodovati norveške ribiče za izostanek teh dohodkov, a doslej — ni prejel odgovora.

■ Po nemških listih zelo toplo piše in hvali lepoto naših krajev Erich Westedt, glavni zastopnik velikega časopisnega podjetja Scherl v Berlinu.

■ V Italiji je zapadel visok sneg. Po nekaterih krajih je tako zasnežilo, da je ustavljen ves promet.

■ Petrov vinar, ki so ga katoliki v Nemčiji zbrali za Vatikan in je znašal 40 milijonov nemških mark, je Vatikan baje poklonil Italiji Vatikansko glasilo »Osservatore Romano« pa te vesti, ki so krožile v francoskih listih, odločno zanika.

■ Vojna stane denar. Stroški italijan. vojne v Abesiniji so narasli na mesečnih 1500 milijonov lir. Letno bodo znašali torej stroški preko 18 milijard lir.

■ V Beogradu so v nedeljo otvorili nov sokolski dom, ki je največji v državi.

■ Fašistične organizacije je na svojem področju razpustila vlada v Mehiki.

Sejmi

15. marca: v Ložu, Zdolah obč. Pleterje, Semiču, Ljutomeru, Prosenjakoveh.
 16. marca: v Peklu pri Poljčanah, Št. Vidu pri Blokah, na Premu.
 17. marca: v Mengšu, Trbovljah, Škofji Loki, Žužemberku, Cmureku, Podčetrtku, Rečici ob Savinji, Frankolovem, Svečini, Dolnji Lendavi.
 18. marca: v Starem trgu pri Poljanah, Novi Štifti, Krškem, Trebeljevem, Brusnicah, Begunjah pri Cerknici.
 19. marca: v Savi, Ljubnem obč. Gor. grad, v Cankovi, Turnišču.
 20. marca: v Šmarju pri Jelšah, Igu, Moravčah, Kočevju, Kranjski gori, Dvoru, Sv. Barbari, Št. Jerneju na Tinskem, Sv. Barbari v Halozah, Bogojni.
 21. marca: v Trziču, Rogatecu, Sv. Jederti.

Vrednost denarja

1 ameriški dolar	Din 42'80
1 nemška marka	Din 17'60
1 švicarski frank	Din 14'26
1 angleški funt	Din 216'—
1 avstrijski šiling	Din 9'—
1 francoski frank	Din 2'89
1 češkoslovaška krona	Din 1'81

LEP SEMENSKI OVES

domač in ruski, nadalje lucerno in črno deteljo, semensko peso in razna druga semena ima v zalogi

»EKONOM«, Ljubljana, Kolodvorska 7

ALI STE ŽE PORAVNALI NAROČNINO?

HERSAN CAJ

d e l u j e dobro pri obolenju želodca, jeter in ledvic
p o m a g a pri arteriosklerozi in hemoroidih
o a j š a muke in bolečine pri revmatizmu in protinu
b l a ž i obolenja pri mesečnem čiščenju in spremembi
o d s t r a n j u j e motnjave debelosti in pospešuje vitkost

Dobiva se v vseh lekarnah

RADIOSAN, ZAGREB

Dukljaninova 1

Reg. S. št. 19834/1933

Špedicija TURK Ljubljana

prevzema:

OCARINJENJE

vseh uvoznih in izvoznih pošilk, in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi. Revizija po njej deklariranega blaga in vse informacije brez plačn

Telefon interurban 24-59. Vilharjeva cesta 33 (nasproti nove carinarnice)

PREVAŽANJE

vsakovrstnega blaga, bodisi kuriva, strojev, selitve itd. v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi na konjsko vprego kakor tudi s tremi najmodernejšimi avtomobili

Telefon interurban 21-57. Masarykova cesta 9 (nasproti tov. kolodvora)

Hranilne knjižice

raznih denarnih zavodov kupujemo proti takojšnjemu plačilu v gotovini. Sporočite najnižjo ceno na upravo lista pod šifro »GOTOVINA 88«.

TISKOVINE

vseh vrst trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
 LJUBLJANA, GREGORČIČEVA št. 23
 Tel. 25-52. Telegram: TiskarnaMerkur

DENAR naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica šte. 1

Telef. št. 28-47. Rač. pošt. hran. št. 14.257. Brzjavi: „Kmetiski dom“. Ziro rač.: Narodna banka

Vloge na knjižice in tekoči račun sprejema proti najugodnejšemu obrestovanju — večje stalne vloge po dogovoru. // **JAMSTVO ZA VSE VLOGE** presega večkratno vrednost vlog. // Strankam nudi brezplačno pošne položnice za nalaganje denarja. // Vložne knjižice drugih zavodov sprejema v inkaso. Sploh vrši vse denarne posle, ki spadajo v delokrog denarnih zavodov.

BLAGAJNISKE URE: Ob delavnikih od 8—12 in od 3—5, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12¹/₂ ure.

Podružnici: **KAMNIK — MARIBOR**

Stanje vlog: **Din 35.000.000'—**

Rezerve: **Din 1.300.000'—**